Free Event

Gerosios tvarumo ir klimato kaitos mažinimo praktikos Lietuvos versle

ECAT

LIETUVOS GAMTOS FONDAS

Ataskaita parengta įgyvendinant projektą **„Klimato čempionai versle“**.

Projekto finansavimas:
Klimato kaitos programa ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo plėtros programa

Turinys

UAB „DPD Lietuva“ 4
AB „Klaipėdos mediena“ 5
UAB „VMG Akmenės baldai“ 6
UAB „VMG Lignum construction" 7
AB „Kelių priežiūra“ 8
AB „Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija” 9
AB „Lietuvos paštas” 10
UAB „Agrokoncerno grupė“ 11
UAB „DHL Lietuva" 12
UAB „Ilzenbergo valdos” 13
UAB „Miesto bitininkai“ 14
Rekomendacijos 15

UAB „DPD Lietuva“

DPD Lietuva yra viena pažangiausių šalies logistikos įmonių, kryptingai diegianti tvarumo principus visose veiklos srityse. 2024 m. įmonė patvirtino išsamią tvarumo strategiją, apimančią 16 krypčių ir daugiau nei 200 rodiklių. Viena svarbiausių DPD Lietuva krypčių – šiltnamio efektą sukeliančių dujų mažinimas: šiems tikslams pasiekti elektrifikuojamas komercinis ir administracinis autoparkas, plečiama elektromobilių įkrovimo infrastruktūra, naudojami alternatyvūs degalai. Šiuo metu įmonės parke jau yra 87 elektromobiliai, sudarantys apie 17 proc. viso transporto parko.

2024 m. elektromobiliais pristatyta daugiau nei 1,4 mln. siuntų, taip išvengiant apie 274 tonų CO_2 emisijų. Nuo 2020 m. tvariau pristatytų siuntų skaičius viršijo 4,5 mln., o emisijos, tenkančios vienai siuntai, per šį laikotarpį sumažintos -24,8%. Bendras absoliutus pokytis leido išvengti daugiau nei 1300 tonų CO_2e. Įmonė taip pat sparčiai plečia paštomatų tinklą: siuntos atsiėmimas iš paštomato generuoja ženkliai mažesnį CO_2 kiekį nei pristatymas į namus, nes mažėja individualių pristatymo maršrutų poreikis.

DPD investuoja ir į pažangias duomenų valdymo sistemas – verslo klientai gali gauti išsamias CO_2 ataskaitas apie savo siuntų poveikį aplinkai. Papildomai įmonė bendradarbiauja su savivaldybėmis įgyvendindama oro kokybės matavimo projektus.

DPD stebi visus tris emisijų lygius, rezultatus viešina tvarumo ataskaitose, integruoja juos į strateginius veiklos rodiklius ir yra įsipareigojusi iki 2030 m. sumažinti CO_2 emisijas 43 proc., o iki 2040 m. – net 90 proc., likusią dalį kompensuojant sertifikuotais „carbon offset“ projektais.

AB „Klaipėdos mediena“

AB „Klaipėdos mediena“ yra žiedinės ekonomikos principus nuosekliai taikanti įmonė, orientuota į medienos atliekų perdirbimą, energijos gamybą iš biokuro ir tvarų žaliavų panaudojimą visoje vertės grandinėje – nuo atsakingai valdomų miškų žaliavos (funkcijos) iki galutinio produkto, jo komponentų, medžiagos ir energijos. Bendrovė turi patvirtintą tvarumo strategiją ir dekarbonizacijos planą, kuriuo siekiama eliminuoti 1 lygio emisijas iki 2028 m., o 2 lygio emisijos jau yra sumažintos iki nulio. Įmonė išsamiai apskaito 1 ir 2 apimčių emisijas bei vertina pagrindines 3 apimties kategorijas: žaliavų naudojimą, transportavimą, atliekų tvarkymą, vandens naudojimą ir nuotekas.

Gamybos procesuose naudojamos pažangios technologijos, leidžiančios maksimaliai sumažinti atliekų susidarymą. Medienos atliekos perdirbamos į skiedrą ir grąžinamos į tolimesnį gamybos ciklą, taip mažinant žaliavų poreikį. Gamybos metu susidaranti šiluma panaudojama elektros generacijai per ORC įrenginį, o perteklinė energija tiekiama į miesto šilumos tinklus.

Įmonės veikla pagrįsta žiedinės ekonomikos principais ir atsakingu išteklių valdymu. Investuota į modernius nuotekų valymo įrenginius, kuriuose apdorotas vanduo yra pakartotinai naudojamas gamyboje, taip ženkliai sumažinant vandens vartojimą.

Energetikos srityje „Klaipėdos mediena“ remiasi atsinaujinančiais ištekliais: bendrovė naudoja 100% žaliosios elektros energijos, o 99% gamybai reikalingos šilumos energijos gaunama iš atsinaujinančių energijos šaltinių.

Pagrindinis tikslas – pasiekti visišką 1 ir 2 apimties klimato neutralumą ir nuosekliai mažinti 3 apimties emisijas, diegiant pažangias, žiedinės ekonomikos principais grįstas technologijas ir sprendimus.

UAB „VMG Akmenės baldai“

UAB „Akmenės baldai“ – VMG grupės baldų gamybos įmonė, savo veiklą grindžianti atsakingu žaliavų naudojimu, sertifikuota medienos tiekimo grandine ir aplinkosaugos standartų integracija į gamybos procesus. Bendrovė nuosekliai įgyvendina VMG tvarumo strategiją, orientuotą į klimato kaitos mažinimą ir poveikio aplinkai mažesnį daromą pėdsaką, atsinaujinančių energijos išteklių plėtrą ir energijos vartojimo efektyvumą, žiedinės ekonomikos principų taikymą visoje žaliavų ir atliekų grandinėje bei atsakingų, sertifikuotų produktų gamybą.

Mediena į gamybą patenka tik iš sertifikuotų ir atsakingai tvarkomų miškų, o atliekos ir gamybos likučiai grąžinami į gamybos ciklą, taip optimizuojant žaliavų panaudojimą ir nuosekliai siekiant 0 t atliekų perdavimo į sąvartynus. Įmonė aktyviai dalyvauja grupės ŠESD apskaitos procese, o jos aplinkosauginiai rodikliai ir pasiektas progresas skaidriai skelbiami metinėse VMG tvarumo ataskaitose. Didelis dėmesys skiriamas energijos vartojimo mažinimui, CO_2 emisijų kontrolei, atliekų mažinimui ir perdirbimui, taip pat atsinaujinančių medžiagų naudojimo plėtrai.

Įmonė nuosekliai pereina prie atsinaujinančių energijos šaltinių. Gamyboje naudojama 100% žalioji elektros energija, o 99% šilumos energijos gaunama iš AEŠ. Tokiu būdu mažinamas veiklos poveikis klimatui ir priklausomybė nuo iškastinio kuro.

Tvarumo politika atsispindi ir pirkimų praktikoje – vertinamas poveikis aplinkai per visą produkto gyvavimo ciklą, nuo žaliavų išgavimo iki atliekų sutvarkymo. „VMG Akmenės baldai“ savo veiklą plėtoja kaip skaidrus, atsakingas ir į inovacijas orientuotas gamintojas, kryptingai mažinantis poveikį aplinkai ir prisidedantis prie VMG grupės strateginių tvarumo krypčių.

UAB „VMG Lignum construction"

UAB „VMG Lignum construction“ – tai tvarių medienos konstrukcijų gamybos įmonė, orientuota į aukštus kokybės ir aplinkosaugos standartus. Bendrovė gamina LVL, I-joist ir medienos plokštes su CE ir EPD deklaracijomis bei dirba tik su sertifikuotais medienos tiekėjais, taip užtikrindama atsakingą žaliavų kilmę ir mažesnį poveikį aplinkai. Įmonė rengia savanorišką tvarumo ataskaitą pagal EFRAG nelistinguojamų VSME tvarumo standartus, kurioje sistemingai atskleidžiami aplinkos apsaugos, klimato kaitos, žiedinės ekonomikos ir socialinės atsakomybės rodikliai bei jų pokyčiai.

„VMG Lignum construction“ įgyvendina aiškius aplinkosauginius tikslus: dalyvauja šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) apskaitoje, planuoja jų mažinimo priemones, vertina klimato rizikas ir vykdo oro, vandens bei dirvožemio taršos kontrolę. Didelis dėmesys skiriamas žiedinės ekonomikos principų taikymui ir atliekų valdymui, siekiant kuo efektyviau panaudoti išteklius ir mažinti sąvartynams perduodamų atliekų kiekį. Įmonė laikosi griežtų kokybės, aplinkos ir darbuotojų saugos vadybos reikalavimų – yra sertifikuota pagal ISO 9001, ISO 14001 ir ISO 45001 standartus, o savo produktams taiko CE, FSC, PEFC ir EPD deklaracijas. Taip „VMG Lignum construction“ prisideda prie VMG grupės tikslo kurti klimatui neutralų verslą, atsakingai valdyti išteklius ir auginti socialiai atsakingą, inovatyvią organizaciją.

AB „Kelių priežiūra“

AB „Kelių priežiūra” yra viena iš pažangiausių viešojo sektoriaus įmonių tvarumo srityje, nuosekliai vykdanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitą ir integruojanti tvarumo principus į strateginį valdymą. Nuo 2020 m. bendrovė vykdo 1, 2 ir 3 apimčių (Scope 1–3) ŠESD emisijų apskaitą pagal tarptautinį protokolą, vertindama tiek tiesiogines emisijas, tiek prekių ir paslaugų įsigijimo, transportavimo, verslo kelionių, nuomojamo turto ir kitų veiklų sukeliamas emisijas.

Energinio efektyvumo srityje įgyvendinamos energijos, energijos išteklių ir vandens vartojimo audito rekomendacijos, vykdoma pastatų renovacija ir šildymo įrenginių atnaujinimas, sistemingai mažinant energijos poreikį. Nuo 2023 m. įmonė naudoja 100% žaliosios elektros energijos, o šiuo metu eksploatuoja dešimt saulės elektrinių.

Transporto ir technikos parkas modernizuojamas plačiu mastu – 2024 m. net 69,8% visų investicijų skirta naujų transporto priemonių ir technikos įsigijimui. 46% N3 kategorijos sunkiosios technikos atitiko EURO 6 emisijų standartą, o iki 2026 m. planuojama pasiekti 60%. Įsigyjami ir hibridiniai bei elektriniai lengvieji automobiliai, kuriems daugumoje padalinių įrengtos įkrovimo stotelės. Taip pat pradėti naudoti alternatyvūs degalai – HVO dyzelinas, pagamintas iš atsinaujinančių žaliavų. Skatinama ekovairavimo kultūra, kuri kasmet leidžia sutaupyti tūkstančius litrų degalų, mažina emisijas ir stiprina darbuotojų sąmoningumą.

Atliekų tvarkymo srityje taikomi žiedinės ekonomikos principai – beveik pusė sukauptų naudoto asfalto granulių pakartotinai panaudojama kelių priežiūros darbams, o atliekų tvarkymo sutartys sudaromos tik su perdirbimą taikančiais atliekų tvarkytojais.

Įmonė taip pat aktyviai skaitmenina procesus. Viešas žiemos kelių priežiūros žemėlapis leidžia gyventojams realiu laiku matyti atliekamus darbus, taip didinant skaidrumą ir visuomenės pasitikėjimą.

AB „Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija"

Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija yra viena žaliausių Europos uostų – 2024 m. gavusių PERS aplinkosaugos vadybos sertifikatą, o tvari veikla atskleidžiama ES CSRD direktyvą atitinkančioje tvarumo ataskaitoje. 2021 m. priimta Žaliojo uosto koncepcija, o 2022 m. patvirtintas veiksmų planas, apimantis teršalų mažinimą, alternatyvių degalų naudojimą, atsinaujinančią energiją, triukšmo ir taršos kontrolę bei viešą ŠESD atskaitomybę.

Uosto direkcija vykdo detalią 1 ir 2 apimties emisijų apskaitą pagal GHG protokolą ir ISO 14064-1 standartą. Klaipėdos uostas siekia iki 2050 m. tapti klimatui neutraliu, o iki 2035 m. sumažinti direkcijos CO_2 emisijas 60%, viso uosto – 50%. Šiuos tikslus padės įgyvendinti alternatyvių degalų pasiūla, vandenilio gamyba nuo 2026 m., hibridiniai kateriai, uosto gilinimas ir atsinaujinančios energijos plėtra, įskaitant jūrinių vėjo jėgainių projektus.

Uoste įgyvendinamas plataus masto elektros tiekimo nuo kranto (OPS) projektas, leidžiantis laivams išjungti dyzelinius generatorius ir mažinantis emisijas bei triukšmą iki 33%. Direkcija modernizuoja ir savo laivyną: nuo 2026 m. pradės veikti vandeniliu varomas atliekų surinkimo laivas, kasmet leidžiantis išvengti ~172 t CO_2, o du nauji hibridiniai locmanų kateriai sumažins degalų sąnaudas ~30%. Iki 2028 m. planuojama elektrifikuoti ir dalį sausumos transporto.

Klaipėdos uostas taip pat plėtoja aplinkos monitoringo sistemą – stebima vandens ir dugno kokybė, biota, saugomų teritorijų būklė, kranto ir povandeninės zonos dinamika. Monitoringo stotys veikia Baltijos jūroje, Kuršių mariose, uosto akvatorijoje ir pakrantėje, o iki 2026 m. numatyta išsami surinktų duomenų analizė.

AB „Lietuvos paštas”

Lietuvos paštas tvarumą integruoja į savo kasdienę veiklą, siekdamas mažinti logistikos grandinės poveikį aplinkai ir skatinti klientus rinktis tvaresnius sprendimus. Pastaraisiais metais įmonė modernizavo transporto parką, o didžioji dalis laiškininkų regionuose klientus aptarnauja naujesniais, mažiau taršiais automobiliais.

Tvarumo srityje svarbų vaidmenį atlieka ir paštomatų tinklo plėtra, kuri leidžia optimizuoti siuntų maršrutus ir sumažinti transporto emisijas. Pašto skyriuose parduodamos pakuotės pagrįstos perdirbtų ir kompostuojamų žaliavų naudojimu, taip mažinant atliekų srautą ir skatinant klientų sąmoningumą.

Mažinant poveikį aplinkai taip pat svarbus procesų skaitmeninimas, kuris sumažino popieriaus ir kelionių poreikį. Visi įmonės pastatai naudoja tik žaliąją elektros energiją, o ant logistikos centro stogo Vilniuje įrengta saulės elektrinė leidžia dar labiau mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro.

Nuo 2021 metų Lietuvos paštas prisijungė prie visuotinio tikslo mažinti CO2 emisijas ir pradėjo skaičiuoti savąsias. Tikslas – iki 2025 metų emisijas sumažinti 25 proc.

UAB „Agrokoncerno grupė“

„Agrokoncernas“ siekia būti inovatyvumo, efektyvumo ir tvarumo pavyzdžiu, savo veikla ir kuriama verte prilygstančia pažangiausioms pasaulio kompanijoms. Įmonė yra Lietuvos atsakingo verslo asociacijos narė. Bendrovė diegia tvarios žemdirbystės principus, remiantis tiksliosiomis technologijomis, dirvožemio tausojimu ir biometano gamyba. Vykdo 1, 2 ir 3 apimčių ŠESD emisijų stebėseną, siekdama pilnai įvertinti poveikį visoje vertės grandinėje.

Vienas reikšmingiausių projektų – biometano jėgainė, veikianti pagal žiedinės ekonomikos principus. 2024 08–2025 11 mėn. laikotarpiu perdirbta 116 199,29 t gyvulinės kilmės atliekų, iš kurių gaminamas biometanas, ženkliai sumažinantis metano emisijas. Likusi organinė medžiaga naudojama kaip bekvapė, aplinkai palankesnė trąša, grąžinanti maistines medžiagas į dirvožemį.

Ūkiuose taikomos sumažinto žemės dirbimo technologijos, auginami tarpiniai pasėliai, saugoma dirvožemio struktūra ir didinamas humuso kiekis. Tiksliosios žemdirbystės sprendimai, tokie kaip NIR sensoriai, automatinio vairavimo sistemos, tręšimas kintama norma, padeda sumažinti perteklinių trąšų ir pesticidų naudojimą bei optimizuoti energijos sąnaudas.

„Agrokoncerno grupė“ nuosekliai didina atsinaujinančios energijos naudojimą. Šiuo metu įmonė valdo 1,862 MW galios saulės elektrines, o dar 5 MW saulės elektrinių parkas yra vystomas ir ateityje dar labiau padidins žaliosios energijos gamybą. Jau dabar 52% visos įmonės suvartojamos energijos sudaro nuosava, pagaminta iš atsinaujinančių išteklių. Taip pat plečiama elektromobilių įkrovimo infrastruktūra – bendra įrengtoji galia siekia 0,212 MW, sudarant sąlygas tvaresniam transportui.

UAB „DHL Lietuva"

DHL Lietuva, priklausanti pasaulinei DHL grupei, yra vienas ryškiausių tvarios logistikos lyderių, turintis SBTi patvirtintus ŠESD mažinimo tikslus ir ambicingą dekarbonizacijos strategiją. Įmonė vykdo sistemingą 1–3 apimties emisijų mažinimą ir skaidriai atskleidžia klimato veiksmų lygį – DHL turi CDP, „B“ reitingą, o tvarumo veiklos vertinamos MASCI „A“.

DHL nuosekliai didina atsinaujinančios energijos naudojimą ir aktyviai elektrifikuoja savo logistikos parką. Šiuo metu 61% visos įmonės suvartojamos energijos gaunama iš atsinaujinančių šaltinių, o daugiau kaip 95% naudojamos elektros energijos sudaro „žalia energija”. Be to, visi nuo 2021 m. statomi nauji pastatai projektuojami laikantis CO_2 neutralumo principų, taip dar labiau mažinant bendrą veiklos poveikį klimatui.

Aviacijos srityje DHL daro reikšmingą poveikį visos industrijos transformacijai. 2024 m. DHL panaudojo 74 kt tvaraus aviacijos kuro (SAF) – pagal absoliutų sunaudotą kiekį užima 3 vietą tarp visų oro linijų pasaulyje. Be to, DHL prisideda prie elektrinių lėktuvų ir SAF gamybos įrenginių kūrimo ir yra pirmoji pasaulyje, užsakiusi 12 visiškai elektrinių krovininių lėktuvų, kurie bus pristatyti nuo 2027 m.

Įmonė klientams siūlo GoGreen+ paslaugą, padedančią mažinti jų 3 apimties emisijas per pažangius anglies pėdsako mažinimo sprendimus. DHL Lietuva ne tik mažina savo veiklos emisijas, bet ir prisideda prie visos rinkos transformacijos – šviečia klientus ir partnerius, dalijasi gerosiomis praktikomis, pristato inovatyvius sprendimus bei sėkmingus emisijų mažinimo atvejus.

DHL iki 2050 m. įsipareigoja pasiekti minimalų įmanomą išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį pagal naujausius klimatologijos duomenis, o likusias emisijas kompensuoti taikydama patvirtintas ilgalaikio CO_2 absorbavimo ir saugojimo priemones.

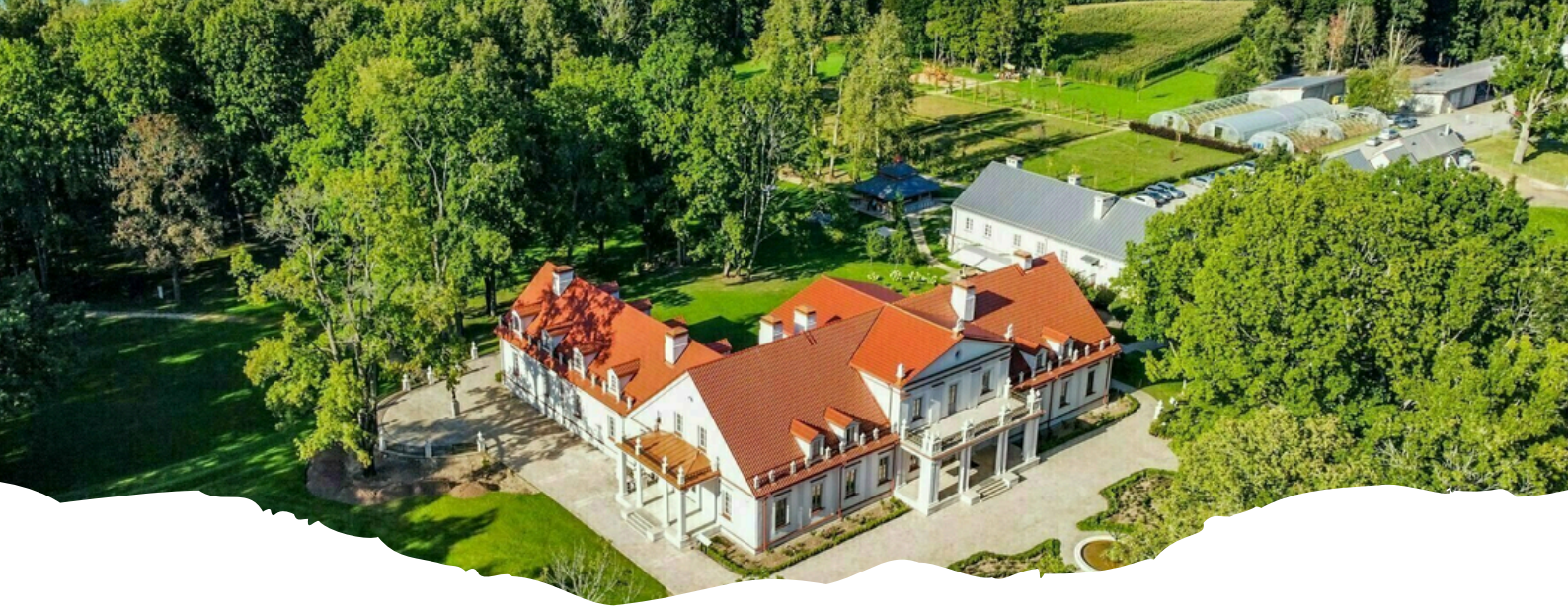

UAB „Ilzenbergo valdos"

Ilzenbergo dvaras – unikalus kultūros paveldą ir ekologinę žemdirbystę sujungiantis projektas, valdantis daugiau kaip 550 ha dirbamos žemės ir pievų. Visa ūkyje vykdoma veikla yra sertifikuota EKO, o natūralios žemdirbystės principai praktikuojami nuo pašarų gamybos iki gyvulių laikymo. Valdose laikomasi sėjomainos, naudojamos tik organinės trąšos, o gyvūnams skirti pašarai gaminami ūkyje, taip mažinant transporto poreikį ir ŠESD emisijas.

Ilzenbergo dvaro produkcija pasižymi natūralumu ir tvarumu, o žemdirbystės sprendimai įvertinti tarptautiniu mastu – 2019 m. ūkis pelnė „Baltiją tausojančio ūkio" apdovanojimą. Aplinkosaugos praktikas papildo ir atsinaujinančios energijos naudojimas – didžioji dalis elektros energijos yra pagaminama saulės elektrinėse arba perkama iš sertifikuotų tiekėjų.

Dvare vystoma agromiškininkystė, sodinami medeliai mažiau derlingose žemėse, taip didinant anglies kaupimą ir stiprinant biologinę įvairovę. Įmonė aktyviai prisideda prie edukacijos ir atsakingo turizmo, siūlydama lankytojams pažintinius takus, ekologinio ūkio patirtis ir paveldo pažinimą.

UAB „Miesto bitininkai“

Urbanbee.lt (UAB „Miesto bitininkai“) – tai miesto bitininkystės ir biologinės įvairovės sprendimus kurianti įmonė, veikianti Lietuvoje ir Latvijoje. 2024 m. ji prižiūrėjo 85 avilius, apie 6,8 mln. bičių ir surinko daugiau kaip 2,3 t miesto medaus, teigiamai veikdama maždaug 1600 km² teritorijos ekosistemas.

Įmonės verslo modelio centre – gamtos pagrindu kuriami sprendimai: aviliai ant įmonių ir viešųjų pastatų stogų, edukacinės programos bendruomenėms, biologinės įvairovės stebėsena bei duomenų rinkimas. Urbanbee.lt naudoja vietinę medieną, perdirba vašką, taiko žiedinės ekonomikos principus, nuosekliai seka savo energijos vartojimą ir ŠESD emisijas, o darbuotojams užtikrina saugią, nediskriminacinę darbo aplinką.

Įmonė priklauso iniciatyvai „1% for the Planet“, yra Lietuvos atsakingo verslo asociacijos narė, aktyviai bendradarbiauja su savivalda, mokslo institucijomis ir mokyklomis. Urbanbee.lt yra pelniusi Baltijos tvarumo apdovanojimo „Urban Development“ prizą ir siekia tapti sektoriaus pavyzdžiu, rodydama, kaip mažas verslas gali realiai prisidėti prie klimato kaitos švelninimo ir biologinės įvairovės išsaugojimo.

REKOMENDACIJOS

Verslo skatinimas prisidėti prie klimato kaitos mažinimo Lietuvoje

1. Kontekstas ir pagrindinės išvados

Atrinktos Lietuvos verslo gerosios praktikos rodo, kad reikšmingi klimato kaitos mažinimo rezultatai pasiekiami tada, kai tvarumas integruojamas į strateginį valdymą, o ne įgyvendinamas fragmentiškai. Didžiausią poveikį duoda sprendimų derinys: ŠESD apskaita, atsinaujinančių energijos išteklių diegimas, žiedinė ekonomika, transporto dekarbonizacija ir duomenimis grįsti sprendimai. Praktika rodo, kad tokie sprendimai ne tik mažina poveikį aplinkai, bet ir didina įmonių efektyvumą, atsparumą energijos kainų svyravimams bei konkurencingumą. Todėl valstybės politika turi būti orientuota į sisteminių klimato sprendimų diegimo spartinimą.

2. ŠESD apskaita ir atskaitomybė

Rekomenduojama skatinti visas įmones skaičiuoti 1–3 lygio ŠESD emisijas, siekiant užtikrinti visos vertės grandinės poveikio klimatui įvertinimą. Tai leistų tiksliau identifikuoti taršos šaltinius ir efektyviau planuoti emisijų mažinimo priemones. Taip pat tikslinga parengti standartizuotą, Lietuvos sąlygoms pritaikytą ŠESD apskaitos įrankį mažoms ir vidutinėms įmonėms. Šis įrankis galėtų tapti privalomu vertinimo komponentu įmonėms, besikreipiančioms valstybės paramos, taip tiesiogiai susiejant finansinę paramą su klimato kaitos mažinimo rezultatais.

3. AEI ir energetinis efektyvumas

Rekomenduojama supaprastinti atsinaujinančių energijos išteklių projektų leidimų išdavimo procesus, ypač saulės, vėjo, biometano ir vandenilio sprendimams. Būtina didinti finansinę paramą verslui, investuojančiam į AEI ir energijos kaupimo sprendimus, siekiant mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro. Taip pat tikslinga skatinti pramoninę simbiozę – kai vienos įmonės atliekos ar perteklinė šiluma tampa kitos įmonės energijos šaltiniu. Tokie sprendimai leidžia vienu metu mažinti emisijas ir energijos sąnaudas.

4. Transporto dekarbonizacija

Rekomenduojama kompleksiškai plėtoti elektromobilių infrastruktūrą visoje šalyje, ypatingą dėmesį skiriant regionams ir logistikos centrams. Taip pat skatinti hibridinių transporto priemonių plėtrą ir alternatyvių degalų – HVO, biometano, elektros – naudojimą sunkiajam transportui. Papildomai siūloma sistemingai diegti ekovairavimo programas tiek privačiame, tiek viešajame sektoriuje, nes vairavimo įpročių keitimas leidžia greitai ir mažomis sąnaudomis sumažinti degalų sunaudojimą bei emisijas.

5. Žiedinė ekonomika

Rekomenduojama plėsti paramą biometano, atliekų perdirbimo, vandens pernaudojimo ir kitoms žiedinės ekonomikos technologijoms. Taip pat būtina supaprastinti su šiomis veiklomis susijusias leidimų procedūras ir sumažinti administracinę naštą verslui. Ypač svarbu aiškiai ir nuosekliai reglamentuoti žiedinės ekonomikos sprendinių teisinę aplinką, kad verslas turėtų stabilias ir prognozuojamas veiklos sąlygas. Tai paskatintų spartesnį inovacijų diegimą ir platesnį sprendimų atkartojimą.

6. Viešieji pirkimai

Rekomenduojama įtvirtinti privalomą ŠESD emisijų kriterijų taikymą viešuosiuose pirkimuose, ypač infrastruktūros, transporto, statybos ir energetikos srityse. Tai leistų valstybei ir savivaldybėms tapti aktyviomis klimato kaitos politikos formuotojomis per rinkos paklausą. Viešieji pirkimai turi tapti ne tik kainos, bet ir klimato poveikio mažinimo įrankiu. Tokiu būdu būtų skatinamas tvarių sprendimų diegimas ir kuriama ilgalaikė paklausa žaliajam verslui.

7. Savivaldybių vaidmuo

Savivaldybės turi esminį vaidmenį skatinant vietinius klimato kaitos sprendimus. Rekomenduojama aktyviai diegti AEI sprendimus savivaldybių valdomose įmonėse ir plėtoti aplinkos kokybės monitoringo sistemas. Taip pat svarbu skatinti gamtos pagrindu kuriamus sprendimus – biologinės įvairovės atkūrimą, žaliąją infrastruktūrą, agromiškininkystę. Savivaldybės gali tapti praktinių klimato sprendimų laboratorijomis regionuose.

8. Verslo skatinimas

Rekomenduojama taikyti tikslines mokestines lengvatas įmonėms, investuojančioms į emisijų mažinimą, energijos efektyvumą ir žiedinius sprendimus. Taip pat būtina kurti specializuotus finansinius instrumentus dekarbonizacijos projektams, ypač skirtus MVĮ. Itin svarbu palaikyti stabilų ir prognozuojamą investicinį reguliavimą, kad verslas drąsiai planuotų ilgalaikes investicijas. Papildomai siūloma sistemingai išnaudoti žaliųjų kompetencijų centrus, kurie galėtų padėti įmonėms pasiruošti ES tvarumo reikalavimų įgyvendinimui per konsultacijas, metodikas ir ekspertinę pagalbą. Taip pat rekomenduojama tęsti „Klimato kaitos lyderių“ apdovanojimų tradiciją kaip viešą motyvacinę priemonę verslui.

9. Atkartojimas

Rekomenduojama kurti nacionalinę gerųjų klimato sprendimų praktikos duomenų bazę, kuri leistų savivaldybėms ir verslui greitai rasti patikrintus sprendimus. Taip pat būtina kryptingai stiprinti verslo, savivaldos ir mokslo partnerystes, siekiant užtikrinti inovacijų testavimą ir jų perkėlimą į praktiką. Atkartojamumas turi tapti vienu iš pagrindinių kriterijų vertinant viešai remiamus projektus.

Baigiamoji nuostata:

Valstybės vaidmuo – paversti klimato sprendimus versle norma, o ne išimtimi.